

Handlingsplan for eit trygt og inkluderande læringsmiljø for elevar ved Orre skule

Innhold

Intensjon med planen; rett til eit trygt og godt miljø	2
Systematisk og førebyggjande arbeid	3
Skulen si aktivitetsplikt:	4
Følgje med:.....	4
Gripe inn:.....	5
Varsle	6
Undersøke	8
Sette inn tiltak	10
Kartleggingsverktøy ved Orre skule	11
Klassetrivsel.no	11
Elevundersøkinga	11
Observasjon og inspeksjon	11
Elevsamtale og utviklingssamtale	11

Som del av arbeidet med å skapa eit trygt og inkluderande skulemiljø for elevane på Orre skule, har skulen utarbeidd følgjande handlingsplan.

Planen omhandlar rutinar for

- årleg informasjonsdeling om §9A til elevar, føresette, klassekontaktar, FAU og Driftsstyre
- Ikkje-anonyme kartlegging, tiltak og evaluering
- Elevrådet si rolle knytt til pro-aktivt arbeid
- Elevsamtalar, utviklingssamtalar og foreldremøter
- Pro-aktive fellesopplevingar
- Systematisk arbeid med delpliktene i §9A for heile personalet

Intensjon med planen; rett til eit trygt og godt miljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skulemiljø, som fremmar helse, trivsel og læring. Me arbeider for at skulen skal vera fri for alle former for krenkjande åtferd, og at skulemiljøet skal verka positivt for elevane si helse, trivsel og læring. Me arbeider aktivt og systematisk for å fremma eit godt og inkluderande skulemiljø for den enkelte og alle.

Det er elevane si oppleving av korleis dei har det på skulen som er avgjerande. Føresette kan ta kontakt med kontaktlærar, avdelingsleiar eller rektor om ein er bekymra for skulekvardagen til barnet. På heimesida til skulen ligg det ein raud knapp, kalla mobbknapp. Her kan elevar eller føresette melda frå om mobbing, det vil då gå ein e-post til rektor.

Systematisk og førebyggjande arbeid

Å oppretthalda og vidareutvikla trygge og gode skulemiljø krev eit heilskapleg, langsiktig og systematisk arbeid. Arbeidet er tredelt.

1. Arbeidet med å fremma eit trygt og inkluderande skulemiljø er ein del av den ordinære pedagogiske praksisen på ein skule, og er ofte universelle tiltak som kjem alle elevane til gode.
2. Førebygging av mobbing og andre krenkjande handlingar handlar om korleis skulen følger delpliktene i aktivitetsplikta:
 - a. Plikt om å følge med
 - b. Plikt om å gripa inn
 - c. Plikt om å varsla
 - d. Plikt om å undersøka
 - e. Plikt om å setta inn tiltak
3. På Orre skule skal ein arbeida etter denne planen, for å fremja eit trygt og inkluderande skulemiljø, og samtidig førebyggja og avdekka mobbing og andre krenkjande handlingar.

Orre skule sin virksomhet er bygget opp rundt prinsippene om å forebygge krenkende adferd. Dei gode læringsmiljøa skapar eit klima kor færre enkeltsaker oppstår. Det vil også være enklare å håndtera krenkelsar som oppstår i eit godt læringsmiljø.

Handlingsplanen er utarbeidet med utgangspunkt i lovverket, kapittel 9 A Elevane sitt skulemiljø, Lovdata.

Skulen si aktivitetsplikt:

Alle tilsette skal:

- Følge med på at elevane har det trygt og godt på skulen
- Gripe inn og stoppe uønskt åtferd med ein gong
- Varsla rektor
- Undersøke det som har skjedd
- Lage ein *Aktivitetsplan* med tiltak og evalueringstidspunkt
- Ved evaluering skal ein vurdere om tiltaka har fungert og i kva grad. Planane kan bli avslutta dersom eleven opplever eit trygt og godt skulemiljø. Om ikkje kan tiltaka halde fram, eller ein lagar nye tiltak.
- Dersom det er elevar som blir namngitt som krenkjer følger ein same prosedyre.

Følge med:

Alle som arbeider ved skulen har ein plikt til å følge med opp kva som skjer ved skulen og gripe inn om ein ser krenkingar som til dømes mobbing. Dette gjeld først og fremst alle med ein arbeidskontrakt med skule/skuleeigar, uavhengig om det er fast, vikariat, tilkallingshjelp og stillingsstørrelse. Dette gjeld også for andre tilsette hjå ekstern tenesteleverandør.

Korleis kan ein oppdage at elevar ikkje har det trygt og godt?

Det kan vera vanskeleg å oppdage mobbing, til dømes utestenging, baksnakking og mobbing på nett.

Korleis oppdage at elevar ikkje har det bra?

- *Elevsamtalar.* Elevar på Orre skule skal ha minst to elevsamtalar i året med læraren sin. I desse samtalan skal ein spørje om elevar har det trygt og godt, om eleven har vorte mobba/plaga, om eleven har vore med å mobbe/plage andre eller om eleven kjenner til andre som blir plaga/mobba. I tillegg til desse formelle samtalan har tilsette fleire uformelle samtaler i kvardagen, samt oppsøkjande samtaler ved mistanke om at elev ikkje har det trygt og godt.
- *Utviklingssamtalar.* Elevar på Orre skule skal ha minst to utviklingssamtalar (samtale mellom elev, heim og skule). Utviklingssamtalen ligg i etterkant av elevsamtalen. I desse samtalan skal ein spørje om elevar har det trygt og godt, om eleven har vorte mobba/plaga, om eleven har vore med å mobbe/plage andre eller om eleven kjenner til andre som blir plaga/mobba.
- *Tilsyn.* Alle tilsette på skulen har tilsyn i friminutt. Når ein har tilsyn skal den tilsette vere *årvaken* (følgje aktivt med: følgje med på rollar i lek, følgje med på om nokre elevar går aleine). Den tilsette skal vere medviten på område i skulegarden der elevar kan «gøyma seg vekk», og skal aktivt oppsøke desse plassane. Bruk av mobil er ikkje tillate, berre i tilfelle der

ein treng å få tak i nokon for hjelp. Dei vaksne skal ikkje stå på same plass, men bevege seg aktivt rundt.

- *Tilsette ser eller fangar opp noko i samtalar med andre elevar.*
- *Føresette tek kontakt fordi dei melder frå om at det har skjedd noko på skulen.*
Kontaktinformasjon til lærarar og skulen skal stå på vekeplanen. Lærarar skal sjekke Visma
- *Eleven fortel at han/ho ikkje trivst*
- *Endring i åtferd hjå elevar, eller endring i klasse- eller skulemiljøet*
- *Nokre elevar blir stille og trekker seg tilbake i leik eller deltek ikkje i leik og aktivitetar, medan andre trer tydelegare fram og gjer beskjed når det blir vanskeleg*
- *Endringar i klasser kan vere meir bråk og uro, endringar sosialt og kva for barn som leiker saman*
- *Diskutera ekstra sårbare elevar på klasse – og avdelingsnivå*

Gripe inn:

Grip inn med ein gong ved mobbing og uønskt åtferd.

Orre skule har nulltoleranse mot mobbing, vald, diskriminering og trakassering, men også mot mindre alvorlege hendingar. Kunnskapsdepartementet har valt å ta prinsippet om nulltoleranse inn i Opplæringslova for å understreke kor viktig det er at skulen har tydelege handlingar på dett området.

Grip inn med ein gong og stopp krenkingar

Viss ein som tilsett ved Orre skule overhøyrer hat-ytringar eller observerer meir indirekte krenkingar som utestenging, isolering og baksnakking, grip ein inn med ein gong og stopper situasjonen. Det kan til dømes dreie seg om å stoppe ein slåsskamp eller annan fysisk krenking, om å stoppe ein utfrysingssituasjon eller stoppe og irrettesette elevar som kallar andre for noko stygt.

- *Negativ åtferd skal stoppast på ein tydeleg og respektfull måte.*
- *Snakk til ein og ein elev, heller enn heile gruppa. Bruk få ord. Gje ein tydeleg og klar beskjed.*
- *Avtal oppfølging. Gje kontaktlærar beskjed straks du har anledning til det.*

Plikta til å gripe inn er avgrensa til inngrep som er moglege å gjennomføre. Det betyr at tilsette ikkje skal stå i fare for å skade seg sjølv eller krenke nokon av elevane for å stanse situasjonane, med mindre det er nødrett eller nødverje.

Ikkje alle kritiske utsegn og ueinigheiter er krenkingar

Kva som er krenking skal tolkast vidt, men ikkje slik at alle utsegn eller usemje er krenkingar. Skulen si oppgåve er og å lære elevar å tenke kritisk og å respektere andre sine meiningar og overtyding. Jf [overordna del](#).

Alle tilsette ved skulen har plikt til å gripe inn

Alle som arbeider ved skulen har ei plikt til å gripe inn om ein ser krenkingar, som til dømes mobbing.

Rektor har ansvar for at alle veit korleis dei skal gripe inn

Rektor skal sørge for at alle som arbeider ved Orre skule veit at dei har plikt til å gripe inn, og at dei veit korleis dei skal gjere dette.

Skuleeigar si plikt er å sørge for at skulen har riktig og nødvendig kompetanse.

Bruk av fysisk makt

I mange tilfelle kan plikta til å gripe inn krevje bruk av fysisk makt og tvang. Eit typisk døme på dette kan vere når du skal stoppe ein slåsskamp. I slike tilfelle er det viktig å vere klar over at skular ikkje har heimel til bruk av tvang i Opplæringslova.

Bruk av fysisk makt er avgrensa av:

- *Straffelova*
- *Deler av opplæringslova som fastslår at elevar ikkje skal refsast fysisk eller utsetjast for anna krenkjande behandling*
- *Barnekonvensjonen*

Plikten til å gripe inn må derfor vurderast opp mot grensa til kva som er lovleg.

Reglane om nødrett og nødverje kan likevel gje grunnlag for å gripe inn på ein slik måte som elles er ulovleg. Denne unntaksregelen er streng. Det er berre tillate å bruke retten til nødverje og nødrett i ekstraordinære tilfelle, til dømes der ein må ty til tvang eller makt for å forsvare liv og helse. I tilfelle der ein har nytta fysisk tvang, skal ein fylle ut ein protokoll for nødverje i etterkant. I denne skal det kome fram kva barnet meiner og tenker om det som har skjedd. Foreldra skal varslast. Protokoll for dette finn ein i Compilo. Rektor skal alltid varslast.

Varsle

Alle tilsette som arbeider ved skulen skal varsle rektor om dei ser eller mistenker at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø. Dette skal sikre at rektor får oversyn med korleis elevane har det ved skulen og vil vere eit godt utgangspunkt for å følge opp enkeltsaker.

Låg terskel

Det skal vere låg terskel for kva som skapar mistanke til at ein elev ikkje har det bra ved skulen. Plikten til å varsle rektor gjeld for all mistanke. Det kan til dømes vera:

- *Basert på observasjon av elevane*
- *Tilbakemeldingar i undersøkingar*

Handlingsplan, trygt og godt skulemiljø Orre skule

- *Beskjedar frå føresette eller medelevar*
- *Aktivitet i sosiale media*
- *At ein elev seier i frå at han eller ho ikkje trivst på skulen*

Skjerpa aktivitetsplikt §9A-5

Dersom ein som arbeider ved skulen, får mistanke eller kjennskap til at ein som arbeider ved skulen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skuleeigar. Dersom det er ein i leiinga ved skulen som står bak krenkinga, skal skuleeigar varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter §9-A-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.

Kor raskt må ein varsle?

Kor raskt ein må varsle til rektor, må vurderast frå sak til sak.

Alvorlege sakar skal varslast straks. Andre saker kan det vera forsvarleg til å vente litt lenger med, til dømes til slutten av skuledagen.

I alvorlege tilfelle skal rektor varsle skuleeigar

I alvorlege tilfelle skal rektor varsle skuleeigar. Skuleeigar får då ein sjanse til å bli kjend med saka og involvere seg i korleis han skal løysast. Kva som er alvorlege tilfelle, må ein vurderer etter skjønn.

Døme på alvorlege tilfelle er:

- *Saker der krenkingane er særleg valdelege*
- *Viss fleire elevar er involvert i mobbing av ein enkeltelev*
- *Situasjonar der krenkingane har gått over lang tid utan at skuleleiinga har klart å løyse saka*
- *Digital mobbing på tvers av skular og grove truslar gjennom sosiale media*

Saksgang ved skulen dersom ein får melding om at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø

- *Stadfest at du har motteke meldinga og kva som skjer vidare*
- *Meld frå til rektor snarast*
- *Avtal og kall inn møtedeltakarane (elev, føresette, kontaktlærer, avd.leiar) til møte. I særleg alvorlege tilfelle, eller dette er ei sak som har hendt før, skal rektor delta i møtet.*
- *Start undersøking*
- *Sette inn strakstiltak og planlegg evt. andre tiltak*
- *Dokumenter*
- *I møtet skriv ein aktivitetsplan med tiltak og avtalar evalueringstidspunkt*

Melde saken til *Statsforvaltaren*

Dersom føresette meiner at skulen ikkje har gjort nok for å stoppe krenking, kan ein melde saka til Statsforvaltaren

- Først må føresette ha teke opp saka med rektor
- Rektor skal ta tak i meldt sak innan det har gått ei veke
- Saka må gjelde skulemiljøet ved skulen barnet er elev hjå

Ein kan uansett [ta kontakt med Statsforvaltaren](#) om ein lurar på noko.

Undersøke

Viss nokon seier i frå at dei ikkje har det bra, skal ein alltid undersøke

Viss nokon som arbeider i skulen ser eller mistenker at ein elev ikkje har det trygt og godt, skal dei undersøke saka med ein gong. Plikta til å undersøke har like låg terskel som plikta til å varsle. Viss elevane seier i frå at dei ikkje har det bra, skal skulen alltid undersøke saka nærare. Det er heilt nødvendig for å kunne sette inn gode, eigna tiltak. Kor grundige undersøkingane skal vere er avhengig av skjønn, føremålet med undersøkingane og kva for situasjon ein står ovanfor i kvar enkelt tilfelle.

Kva er dei oppretthaldande faktorane?

I ein klasse der ein eller fleire elevane blir krenka, er det viktig at ein både undersøker fakta i saken (kva konkret har skjedd) og kva som gjer at dette får skje. Korleis er relasjonane i klassa? Korleis er relasjonen lærar/elev?

Ein krev meir av tilsette med omsorgsroller

Når det gjeld plikta til å undersøke, krev ein meir av personar som har ei omsorgsrolle ovanfor elevane, som til dømes lærarar, miljøterapeutar, fagarbeidarar og rektor enn av personar med andre typar arbeidsoppgåver ved skulen.

Tilsette som mobbar

Viss ein tilsett er den som mobbar, diskriminerer eller trakasserer ein elev er det enda strengare krav til å undersøke saka med ein gong.

Finn ut kva som ligg bak eleven si oppleving, ikkje finn bevis

Plikten til å undersøke betyr at skulen skal undersøke eleven si oppleving av skulemiljøet. Skulen skal ikkje skaffe og vurdere bevis for eller mot at eleven er blitt krenka eller mobba.

Undersøkingane må ha som føremål å få fram fakta om situasjonane og kva som påverkar korleis eleven opplever skulemiljøet.

Undersøkingane skal dokumenterast.

Alle involverte elevane skal bli høyrte.

Undersøkingane skal vere grunnlaget for å sette i verk effektive tiltak.

Det kan vera aktuelt å undersøke hendingar tilbake i tid eller forhold utanfor skulen, dersom desse påverkar eleven sin kvardag ved skulen.

Kjenneteikn på god relasjonspraksis

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skulemiljø. Dersom du er utsett for mobbing skal du alltid melde dette til ein vaksen på skulen. Skulen ber deg og melde frå dersom du ser at andre ikkje har eit trygt og godt skulemiljø. Les meir [kva mobbing er](#).

For at skulen skal kunne sørge for at alle elevar skal ha det trygt og godt på skulen krev det godt samarbeid og god relasjonspraksis mellom alle brukarane i organisasjonen.

Relasjon tilsett-elev:

Tilsette ved skulen er autoritative vaksne som elevane kan ha tillit til.

Kjenneteikn på god praksis:

- Den vaksne har ein væremåte som greier å kombinere varme og kontroll
- Imøtekommande og open for eleven
- Den vaksne viser rettferd og er konsekvent
- Viser forståing og empati i møte med eleven
- Til å stole på, held og følger opp avtaler
- Ser og stadfestar elevane som enkeltmenneske
- Den vaksne er ansvarleg for relasjonen
- Tydelege forventingar og forklarar handteringa om ein ikkje held seg til forventingane
- Tek kontakt om brot på psykososialt læringsmiljø på alvor og følger retningslinjene

Relasjon elev-elev

Vi forventar at alle elevane våre behandlar alle medelevar på ein skikkeleg måte. Elevane skal visa ansvar, omsorg og respekt for kvarandre.

Kjenneteikn på god praksis:

- Snakkar fint om og til andre
- Gjer opp for seg
- Inkluderer andre i leik og sosialt samvær ved skulen
- Gjer beskjed til ein vaksen om medelevar blir dårleg behandla

Relasjon tilsett-føresett

Relasjonen mellom tilsette og føresette bærer preg av gjensidig respekt, tillit og samarbeidsvilje.

Kjenneteikn på god praksis:

- Snakkar fint om og til kvarandre
- Den tilsette har ansvar for å gje viktig informasjon til heimen/-ane

Handlingsplan, trygt og godt skulemiljø Orre skule

- Tilsette og føresette har begge ansvar for at det blir etablert eit godt forhold som har god slitestyrke. Vi skal tåle å snakke om eventuelle utfordringar
- Det skal vera låg terskel for informasjon begge vegar om hendingar som rører ved grupper eller enkeltelevar innanfor rammene til teieplikta
- I dei vanskelegaste situasjonane skal begge partar søke å vere konstruktive i sitt felles mål om barnas faglege og sosiale utvikling
- Det skal vera låg terskel for møte
- Visma min skole nyttar ein til korte praktiske beskjedar

Sette inn tiltak

Dersom du melder frå om at ditt barn ikkje har det trygt og/eller godt på skulen, eller skulen på anna vis oppdagar at barnet ditt ikkje har det trygt og godt, kan du forvente at skulen lagar ein *aktivitetsplan*.

Rektor er ansvarleg for denne, men ein kan delegere at t.d kontaktlærar og avdelingsleiar skal skriva han. Det er viktig at alle møtedeltakarane kjem med forslag til tiltak, tiltaka skal vera på *individ-, klasse- og systemnivå*.

Det er viktig at ein både har tiltak retta inn mot den direkte krenkinga, men også mot dei forhold som opprettheld krenkinga

Aktivitetsplanen blir sendt heim og skulen beheld ein kopi.

Aktivitetsplanen vil blant anna innehalda:

A) kven planen gjeld for

B) kven som har motteke varslinga

C) bakgrunn for varslinga/skilddring av utfordring

D) informasjon om undersøkingane skulen har gjort

E) skilddring og grunngjeving av tiltak, når tiltaket vert satt i gang, kven som har ansvar og dato for evaluering. Nokre av tiltaka vil vera retta inn mot kartlegging, enkeltelev, grupper og klasser/trinn. Eleven sjølv skal medverke. Det er viktig at ein i utforminga av aktivitetsplanen ser på den/dei som vert utsett, den/dei som utøver og heile klasse miljøet

F) dato for når planen blei skriven og kven som medverka

G) signert av rektor (digitalt til godkjenning)

H) kopi til føresette og skulen

Kartleggingsverktøy ved Orre skule

Klassetrivsel.no

Klassetrivsel blir brukt jamleg ved skulen. *Fordi alle har bruk for å bli sett, hørt og forstått, for å kunne trivest, dannast og utviklast i fellesskap.*

Klassetrivsel er eit trivselsverktøy for tilsette. På ein oversikteleg og sikker måte får skulen den nødvendige innsikta i eleven sine aktuelle relasjonar og trivsel for å kunne forbetre skulekvardagen til kvar einskild elev.

Det er viktig å sikre at gjennomføringa blir optimalt. På 1.-3.trinn gjennomfører ein undersøkinga i mindre grupper eller ein-til-ein.

[Elevundersøkinga](#)

Utdanningsdirektoratet si elevundersøking på gjennomført kvar haust på 6.-10.trinn. Elevane får seie si meining om læring og trivsel i skulen. Svara blir brukt av skulen, kommunen og staten for å gjera skulen betre. Elevane får spørsmål om trivsel, motivasjon, arbeidsforhold og læring, heim-skule-samarbeid, støtte frå lærar, vurdering for læring, medverknad, reglar på skulen, trygt miljø og rådgjeving.

På Orre skule skal ein alltid gjennomføre ein klassetrivselsundersøking i etterkant av elevundersøkinga.

I dei tilfelle der elevar svarar at dei opplever mobbing/krenking, skal skulen straks gå i gang med å undersøke kva for elevar dette gjeld.

Observasjon og inspeksjon

Skulen har delt uteområdet inn i sonar og det er seks vaksne ute til ei kvar tid. Når ein har inspeksjon må ein aktivt observere og vera tydeleg til stades for elevane. Ein må undersøker og gripe inn om ein mistenker krenking og ha låg terskel for å informere kontaktlærar, sosiallærar og leiing om hendingar og observasjonar i friminutta.

Elevsamtale og utviklingssamtale

Kontaktlærar skal alltid spør om eleven har eit trygt og godt skulemiljø tilpassa alder til eleven. Her skal kontaktlærar også spør om kven som leiker med kven og om nokon ikkje får vera med i leiken.

Dersom elevar har ny kontaktlærar eller bytter kontaktlærar skal kvar elev ha ein samtale i veka i minimum dei seks første vekene. Dette er ikkje ein formell samtale, men lærar må lage eit system for å sikre at han har ein samtale med kvar og ein. Føremålet er å bli kjend, og at elevane skal føle seg sett, møtt og høyrd.

Orre skule 2024/2025

Siste revidert 01.08.2024

Kenth Magne Åsebø-Trodal

Rektor